

KIILI LEHT

KIILI VALLA AJALEHT / WWW.KIILIVALD.EE

NR 9 (2366)

OKTOOBER 2015

**Mõnikord võiksime endalt küsida: mida ma koduval-
la heaks teha saan?**

| Mihkel Rebane

Foto: Marko Tooming

Lauamängud pole mõeldud vaid lastele. Ka kaks Merikest – Koort (vasakul) ja Ots – on ise lauamänguhuvilised. Pildil on näha üht populaarsemat nn rahamängu, “Cashflow”-d.

Rahaasjad selgeks läbi lauamängu

Lapsed saavad ringist esimesed teadmised, kuidas majandamisega iseseisvalt hakkama saada.

☉ Kiili koolimajas toimub kord nädalas huviring, kus lapsed saavad finantsasjades targemaks lauamänge mängides. “Põhimõte on, et nad oskaksid pärast rahaga ringi käia. Et kui nad peale kooli ellu astuvad, ei hakaks näiteks kiirilaene võtma. Ja et nad oleksid ettevõtlikumad,” selgitab MTÜ Mängides Targaks juhataja Merike Ots.

Kiilis ringi juhendav Merike Koort ütleb, et kõik lauamängud on üht või teist viisi seotud rahaga ja majandamisega. “Kõigis mängides peab natuke vaeva nägema, et tulu teenida. Mitte, et ma veeretan lihtsalt täringut ja käin reis-ümber-maailma-stiilis,” räägib ta.

Passiivne tulu

Üks mängudest, mis on vanemate koolilaste seas eriti populaarne, on “Cashflow”. “See on meie ringi põhimäng, kus peab täitma finantsaruande, paneme kirja oma kulud ja tulud ning õpime teenima passiivset tulu,” kirjeldab Ots. “Alguses peab aru saama, mis üldse on passiivne tulu. Kiili koolis oli hea näide, kus lapsed jagasid ära, et koolis on joogiaparaadid, aga kõrval Konsumis maksab purgijook 30 senti vähem. Ütlesin, et väga hea, nii inimene teenibki pas-

siivset tulu – paneb oma aparraadi siia püsti ja teie muudkui ostate.”

Ja kui keegi veel aru ei saanud, siis passiivne tulu on see, kui sa selle nimel päevast päeva tööd ei tee. Igapäevase töökäimisega teenime aktiivset tulu. “Passiivset tulu saad kinnisvara üürides, patendi pealt,” toob Ots näiteid.

“Cashflow” eesmärgiks ongi passiivse tuluga (osta aktsiaid, kinnisvara jms) pääseda igapäevast “orav rattas” keerlemisest. “Põhieesmärk on kasvada passiivne tulu nii suureks, et pääsed “rattast,” ütleb Ots.

Lapsed on ringis käies leidnud igasugu nutikaid lahendusi, kuidas “rattast” pääseda – näiteks laenatakse oma taskuraha vanematele intressidega tagasi. Aktiivse tulu jaoks käiakse naabri koeraga jalutamas, nii detakse muru, tehakse ise küpsiseid ja müüakse neid. “Neil tekib igasugu lahedaideid,” ütleb Ots.

Asi on mõtlemises

Ots on ise töötanud rikaste peredes lapsehoidjana nii Eestis kui Ameerikas. “Mõeldakse, et asi on rahas, et rikas võib oma lapsele võimaldada kõike. Tegelikult on asi vastupidi: rikastel

polnud kodus teleritki, nad istusid hoopis õhtul lastega laua taha ja mängisid lauamänge – just harivaid mänge,” räägib ta. “Mõtlesin, et tahan seda edasi anda kõigile lastele. Nüüd ongi meil huviring, kuhu igaüks saab oma lapse panna.” Kiili pole ainuke koht, kus Ots ringe organiseerib – need on olemas ka Vaidas, Kurtnas, Tallinnas.

Lapsed on ringis käies leidnud igasugu nutikaid lahendusi, kuidas “rattast” pääseda.

Praegu käib Kiilis lauamängude ringis kümme last, möödunud aastal oli neid 18. Peale esmase finantshariduse (ringis vaid ei mängita, vaid ka selgitatakse, mis on mis) saavad lapsed lisaks aru, mida on vaja teha, et olla teistest parem. Kiili grupi juhendaja Merike Koort ütleb, et õpitakse taluma kaotusevalu ja tundma võidurõõmu. “Kaotustest me ju õpime tegelikult palju rohkem kui võitustest – näiteks seda, mida ma pean teinekord teisiti tegema, et taolisesse olukorda enam ei satuks,” ütleb ta.

Gruppe on Kiilis kaks: 1.-4. klass ja 5.-9. klass. Kui vanemate lemmikmänguks on varem

nimetatud “Cashflow”, siis noorematele meeldib hotellimäng, kus saab ehitada suuri papist hotellikomplekse. Ja muidugi mängitakse “Monopoli”, mida teab tõenäoliselt igaüks. See on see mäng, kus kauplemine ei taha lõppeda ka siis, kui ringiaeg ehk kaks tundi läbi saab.

“Meie ring käibki läbi lauamängu – kõigepealt mängime ja siis arutame neid teemasid,” ütleb Ots. “Lauamängud vaid toetavad seda, et su mõte hakkaks liikuma, kuidas raha tegelikult sinuni tuleb. Idee on, et poleks vaid tuim majandustund, mis on laste sõnul igav.”

Kõik uued lauamänguhuvilised on ringi oodatud. Otsa sõnul võiks tulla ka suuremad lapsed, need, kes hakkavad kooli lõpetama.

“See on hea start ellu astumiseks, et kuidas rahaga majandada. See muudab mõttemaailma, et eesmärgiks poleks mitte osta võimalikult suur telekas või kallim auto, vaid investeerida raha sinna, kust seda hakkab tagasi tulema,” ütleb ta. Ringi kuutasu on 18 eurot. Kui tekkis huvi, saab infot Kiili gümnaasiumi huvijuhist käest või kooli kodulehelt. Kirjutada võib ka info@mangidestargaks.ee. | **Marko Tooming**

Kiili lapsed võistlesid robotite jalgpallilahingus

☉ 22. oktoobril võtsid Kiili lasteaias mõõtu valla väiksed robotikud vanuses 5-8 eluaastat ning Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu (ITL) programmeerijad – maha peeti kaasahaarav Lego WeDo robotite jalgpallimäng.

Ürituse üks eesmärke oli tutvustada Kiilis sel sügisel tööd alustanud mudilaste robotikaringi. Robotikakursuse korraldaja Liia Tammese ütles, et võistlemas oli kümme last, kelle vastasteks olid ITLi liikmesettevõtte CGI arendajad. Kuigi vastasseis laste ja täiskasvanud programmeerijate vahel võib tunduda ääretult ebavõrdne, jäi jõukatsumine viiki.

Liia Tammese sõnul oli eelis pigem lastel, sest elukutselised programmeerijad polnud varem Lego WeDo robotitega kokku puutunud. “Lapsele on see lihtsam, kui võrd ei tule kirjutada päris koodi, kuid samas annab see ettekujutuse,” selgitas ta.

Võistlus ise oli tasavägine – ühes paaris olid võitjateks lapsed, teises elukutselised programmeerijad ning kolmandas leppiti viiki.

Tammese sõnul oli võistluse

eesmärgiks julgustada mudilasi ja nende vanemaid põneval ja kaasahaaraval viisil programmeerimise ja robotikaga tegelema.

Samuti oli see julgustuseks ja inspiratsiooniks inimestele ja ettevõtetele, kes plaanis toetada IT-haridust või käivitada robotika huviringe. Kiilis on robotika huviring nii koolis kui lasteaias. Koolilapsed käivad koos kaks korda nädalas, lasteaialapsed korra. Liia Tammese sõnul tuli idee ringi käima panemiseks oma laste pealt. “Legosid ju lapsed armastavad ja Legol on programm, mis õpetab robotikaga tegelema,” ütles ta. “Minu lapsed käisid Lego juunioride liigas, ja ma nägin, et neile meeldib. Inseneriharidust on tulevikus aina rohkem vaja, aga seda eriti ei õpetata, mõtlesin, et teen siis ise ringi.”

Tammese, kes on ka ise hariduselt programmeerija, ettevõtmist toetavad ka Kiili Ettevõtjate Liit ja CGI. Juba tuleval kevadel on Kiili lastega kavas minna suuremale võistlusele. “Loode-tavasti robotikahuvi ikka jätkub,” ütles Tammese. | **Marko Tooming**

Fotod: CGI

Robotite jalgpallilahing mudilaste ja programmeerijate vahel Kiili lasteaias.

Kuut, kuur ja küün ehk veelkord uuest ehitusseadustikust

Põhjalik ülevaade olulistest muudatustest.

1. juulist hakkas kehtima uus ehitusseadustik, mis on eelmisega võrreldes süsteemsem ning eeldatavasti annab vastuseid mitmetele praktikas vaidlusi tekitanud küsimustele. Uude ehitusseadustikku on koondatud kõik hoonete ja rajatistega seonduvad eriseadused: hooned ja nende kütte-, ventilatsiooni-, veevarustuse ja kanalisatsiooniseadmed, puur- ja salvkaevud, jne.

Millisel juhul toob uus seadus omanikule 500-eurose riigilõivu?

Juulis jõustunud ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse kohaselt tuleb ehitisregistri andmed korrastada 2020. aasta 1. juuniks. Korrastamise käigus kantakse registrisse kõik sinna seni kandmata hooned, mida hakatakse tuvastama ortofotode alusel. Ortofotode abil avastatud, kuid ehitisregistrisse kandmata hooned on kohustatud kontrollima kohalik omavalitsus.

Kui hooned on ehitatud õiguspäraselt ja omanikul on olemas sellekohased dokumendid, kuid registris siiski andmed puuduvad, siis kantakse ehitised asjakohaste dokumentide alusel registrisse. Õiguslikku alust omavad, kuid ehitisregistris puuduvate hoonete andmed kannab kohaliku omavalitsuse registripidaja ehitisregistrisse tasuta.

Vastupidises olukorras, kui dokumente (ehitusluba, riikliku vastuvõtukomisjoni akt jt dokumente) pole säilinud või pole neid kunagi olnudki, tuleb hakata omanikul tagantjärele pabereid koostama ja ehitusauditellima. Ehitusloata olemasoleva hoone/rajatise nõuetele vastavuse tõendamiseks peab omanik tellima ehitise auditi. Audit on tõendusdokument, mis on analoogne ehitusprojektiga.

Pärast 22. juunit 1995 ja enne 1. juulit 2015 ehitatud ning ehitisregistrisse kandmata kasutatavale ehitisele võib kohalik omavalitsus anda ehitusprojekti või auditi alusel ehitusloa ja kasutusloa. Erandjuhul kantakse teatisega registrisse ehitised, mille kohta on enne 1. jaanuari 2003 väljastatud ehitamise õiguslikku alust sisaldav dokument.

Olemasolevaid ehitisi, mis on ehitatud enne 22. juunit 1995, võib kasutada vastavalt selle kasutusotstarbele. Omanikul on kohustus siiski kontrollida ehitise olemasolu ehitisregistris (www.ehr.ee) ja registrikande puudumisel kanda ehitise ehitisregistrisse.

Täiesti ebaseaduslike hoone-

te puhul, mis on suuremad kui 20 ruutmeetrit, tuleb registrisse kandmisel tasuda riigilõivu 500 eurot. Riigilõiv rakendub selliste ehitiste puhul, mis on püstitatud ilma igasuguse loata ning millel pole mingit õiguslikku alust.

Kas paanikaks on põhjust?

Nõukogudeaegsetes inventariseerimisbüroodes ja seejärel hooneregistrites olemasolevaid andmeid pole korrektselt üle kantud praegusse ehitisregistrisse. Paljud omanikud ei teagi, et neile kuuluvad hooned pole registris. Suurematest väljaminekutest pääsevad ilmselt vanemate hoonete omanikud. Rohkem peavad muretsema need omanikud, kes peale 2003. aastat ehitasid ehitise, kuid mille ehitamiseks oli vajalik ehitusluba ja pärast kasutusluba. Nende dokumentide puudumisel on tegu ebaseadusliku ehitisega ja sellega kaasneb riigilõiv 500 eurot. Juhul kui tuleb tellida audit, on see hoone omaniku tasuda. Kõige halvemal juhul tuleb ebaseaduslik hoone ümber ehitada või lammutada, seega 500 eurot võib olla vaid väike osa kulutustest.

Kus leida andmeid?

Vastavalt Rahvusarhiivi andmetele lõpetati hooneregistri tegevus 2003. aasta 31. detsembril, mil hooneregistri andmebaasis asuvad andmed ja funktsioonid kanti üle riiklikule ehitisregistrile. Maakondlike hooneregistrite materjalid anti üle ajalooarhiivile (Tartu, Viljandi ja Pärnu maakond) ning riigiarhiivi regionaalsetele osakondadele (Haapsalu, Valga, Rakvere ja Saare maakond).

Alates 9. jaanuarist 2009 kehtiva muutusega Rahvusarhiivi põhimääruses on endiste Hiiumaa, Pärnu ja Viljandi maa-arhiivi ülesanded jaotatud Lääne maa-arhiivi, Tartu maa-arhiivi ja Ajalooarhiivi vahel. Hiiumaa maa-arhiivi ja Ajalooarhiivi vahel. Hiiumaa maa-arhiivi ja Ajalooarhiivi vahel. Hiiumaa maa-arhiivi ja Ajalooarhiivi vahel.

Lääne maa-arhiivi kaudu. Viljandi maakonna asutuste nõustamist ja arhivaalide hindamistegevust jätkab Ajalooarhiivi asutuste osakond. Pärnu maakonna asutuste nõustamine ja arhivaalide hindamine kuulub Tartu maa-arhiivi ülesannete hulka.

NB! Hooneregistri toimikud on juurdepääsupiiranguga, kuna sisaldavad dokumente, millele laieneb notari ametitoimingu saladus. Hoonete plaanid ja projektid on juurdepääsupiiranguta. (www.ra.ee)

Ehitise omanik võiks ehitisregistrisse kandmata hoonete dokumentatsiooni olemasolu kontrollida arhiivist. Juhul kui arhiivis andmeid ei leidu, peab omanik ehitised mõõtma, tege- ma hoonete kohta põhiplaanid, võimalusel fotod vaadete kohta ning esitama need koos ehituseteatisega ja omandiõigust tõendava dokumendiga (asjaõigusleping, pärimistunnistus jne) kohalikele omavalitsusele registrisse kandmiseks.

Olemasolevate hoonete ehitisregistrisse kandmise lõpptähtajaks on määratud 2020. aasta.

Mis saab koerakuudist?

Ehitusseadustiku lisades 1 ja 2 on välja toodud, millisel juhul on vaja milliseid teatisi või lubasid taotleda. Kas tegemist on siis mitteamaluse, rajatise või elamu ja selle teenindamiseks vajaliku hoonega. Elamute all mõeldakse hooned, mis on mõeldud elamiseks, näiteks ühe ja mitme korteriga elamud, ühiselamud, hoolekandeadasutused. Elamute teenindamiseks vajalike hoonete alla kuuluvad näiteks puukuur, saun, garaaz jt elamu abihooned.

Mitteelamute alla kuuluvad kõik ülejäänud hooned, mis ei ole elamud, näiteks äri- ja tööstushooned, avalikkusele suunatud hooned, põllumajandushooned, laudad jne.

Ehitisealuse pinnaga kuni 20 m² ja kuni 5 m kõrge elamu tee-

nindamiseks vajaliku hoone, näiteks sauna või välikäimla ehitamiseks pole vajalik üldjuhul kellelegi midagi esitada. Siiski peab ka seesugune väikeehitis vastama planeeringutele. Kui alale on kehtestatud detailplaneering, peab lähtuma detailplaneeringu nõuetest, kui üldplaneering, siis üldplaneeringu nõuetest. Piirangud ja keelud ehitamisele säilivad vee- kogude ja muinsuskaitse piiranguvööndites, looduskaitse ja -hoiu aladel.

Kuigi selliste väikeste hoonete ehitamisel puudub kohustus teavitada omavalitsust, ei tähenda see, et järelevalvet ei toimuks. Järelevalve käigus kontrollib omavalitsus planeeringutele vastavust. Kui ehitise pole planeeringule vastav, ei vasta tuleohutusnõuetele, võib omavalitsus teha ettekirjutuse selle vastavusse viimiseks. Seaduse alusel on teatise esitamise kohustus siiski sama suure mitteamaluse puhul.

Ehitus- ja kasutusteatised

Vastavalt uuele ehitusseadustikule on ehitamiseks vaja esitada kas ehitusteatis (endises seaduses kirjalik nõusolek) või taotleda ehitusluba. Ehitusteatis (ja ehitusprojekt) tuleb esitada nt 20–60 m² ehitusaluse pinnaga ja kuni 5 m kõrge hoone püstitamisel, aga ka üle 60 m² ehitisealuse pinnaga elamu ümberehitamisel või laiendamisel kuni 33%.

Ehitusteatis tuleb esitada vähemalt 10 päeva enne ehitamise alustamist. Ehitusteatis kehtib kaks aastat. Juhul kui ehitise ehitamise aluseks oli ehitusteatis, on selle kasutamise eel reeglina vaja esitada kasutusteatis. Kasutusteatis esitatakse vähemalt 10 päeva enne kasutamise algust.

Ehitus- ja kasutusload

Ehitusloa taotlemise kohustus on vajalik vaid suuremate ja olulisemate hoonete ja rajatiste puhul (nt üle 60 m² või üle 5

m kõrge hoone püstitamiseks ja laiendamiseks üle 33%). Ehitusluba ei ole vaja, kui olemasolevale seaduslikule hoonele 1/3 algsest mahust juurde ehitatakse või asendatakse riknenud olemasolev materjal samaväärse materjaliga. Ehitusloa väljastamise aluseks ehitusprojekt. Ehitusloa andmise menetluse tähtajaks on uue seadustiku kohaselt 30 päeva. Ehitusloa andmisest keeldumise alused on uues seadustikus varasemast laiemad.

Avarama kaalutlusruumi annab seadus teistele isikutele (eelkõige naabritele) püsiva negatiivse, ülemäärase mõju avaldamine. Ehitusloa kohustusega juhtudel tuleb 3 päeva enne ehitamisega alustamist esitada ehitamise alustamise teatis, kus esitatakse andmed omanikuja- relevalve tegija ja ehitaja kohta. Ehitamist tuleb alati dokumenteerida.

Ehitustööde vastuvõtmisel peab olema vormistatud kaetud tööde aktid. Tõendatud peab olema elektrijuhtmetistiku paigaldus (elektripaigaldis), kütteseadmete paigaldus, pottsepatööd (küttekolded), veevarustuse ja kanalisatsiooni tööd.

Ehitisregistris olevate andmete korrektsus ei puuduta vaid eramaja omanikke, vaid ka korrusmaju.

Ehitusluba kehtib 5 aastat, kui ehitamisega on juba alustatud, kehtib see 7 aastat.

Kasutusluba on reeglina vajalik ehitusloa kohustusega ehitiste kasutama asumiseks. Kasutusloa menetlustähtajaks on samuti 30 päeva. Kasutusloa andmisest keeldumise alused on oluliselt kitsamad kui ehitusloa andmisest keeldumisel, need on eelkõige seotud varasemate dokumentide (planeeringute, projekteerimistingimuste, ehitusprojekti, ehitusloa) puuduste ja kehtivusega ning ehitise ohtlikkusega.

Ehitusseadustiku jõustumisel muutusid ka riigilõivud: projekteerimistingimuste taotluse läbivaatamise eest on riigilõiv 25 eurot, elamute ja seda teenindavate abihoonete/rajatiste ehituslubade riigilõiv on 150 eurot, samade ehitiste kasutusload 30 eurot, mitteamalusele vastavalt 250 eurot ja 60 eurot. Ehitusteatis ja kasutusteatis on riigilõivuvabad.

Milleks seda vaja on?

Tõepoolest võivad paljud omanikud küsida, et milleks, kui senini kõik toimus.

Esiteks on see oluline tulekahju korral, et päästeamet saaks vaadata, palju hooned kinnistul on või selle läheduses.

Teiseks, kui soovitakse hooned müüa, siis peavad pangad laenu väljastamisel oluliseks ehitiste seaduslikkust. Laenu puhul peab ostja üldjuhul tellima kinnisvarabüroolt eksperthinnangu, kuid kui ehitisi ei ole ehitisregistris või andmed on valed, siis ei saa ka eksperthinnangut väljastada või saab hinnang olema puudulik ja ei vasta tegelikkusele. See omakorda saab takituseks laenuvõtjale. Ehitisregistris olevate andmete korrektsus ei puuduta vaid eramaja omanikke, vaid ka korrusmaju. Näiteks kui elamu on rekonstrueeritud ja on väljastatud küll ehitusluba, kuid mingil põhjusel ei ole jõutud kasutusloani, siis mõnede pankade jaoks on see puudus ostjatele pangalaenu saamisel takistuseks. Pangad soovivad teada, miks konkreetset põhjust pole väljastatud näiteks kasutusluba. Mõningatel juhtudel seatakse laenulepingusse punkt, mis kohustab uut omanikku tegema teatud tähtajaks kasutusloa. Korrusmaja puhul on see kohustus ostjale panduna aga tunduvalt keerulisem ja probleemsem. Uue seadusega saab senisest olulisema tähenduse ehitisregister – kui seni oli ehitisregistri andmetel informatiivne ja statistiline tähendus, siis alates 1. aprillist 2016 on taotlustel, projekteerimistingimustel, teatistel, ehitus- ja kasutusloal ning ettekirjutustel ehitisregistris õiguslik tähendus (sarnaselt kinnistusraamatuga).

Kuni 1. aprillini 2016. aastal esitatakse ehitus- ja kasutusteatis, projekteerimistingimuste, ehitus- ja kasutusloa taotlus ning seonduvad dokumendid kohalikele omavalitsusele. Alates 1. aprillist 2016 hakkab eelnimetatud dokumentide esitamine ja menetlemine käima elektrooniliselt ehitisregistri kaudu. | **Piret Rondo**, Domus Kinnisvara

Väljaandja **Kiili vallavalitsus**, Nabala tee 2A, Kiili alev, Kiili vald, Harjumaa. Toimetaja **Marko Tooming** | E-mail: **marko@harjuelu.ee** | Telefon: **679 0271**. Reklaam ja kuulutused: **myyk@harjuelu.ee**.

Lehetoimetusel on õigus kaastöid nende selguse mõttes toimetada ja lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Toimetaja ega väljaandja ei vastuta kaastööde autorite või allikate esitatud seisukohtade õigsuse ja arvamuste eest. KIRJUTA ARVAMUS VÕI KOMMENTAAR: Märkad oma koduvallas midagi, mis silma riivab või rõõmu teeb; tahad midagi välja öelda, mis hingel on, kedagi kiita või laita; arvad teadvat, mida saaks paremini teha kui seni ja tahad oma arvamust kõigi Kiili valla elanikega jagada? Kirjuta oma arvamused või kommentaar aadressile **marko@harjuelu.ee** ja see võib leida tee Kiili Lehe arvamusteküljele.

Vana aknaklaasi tasuta äraandmine

☉ Kiili valla elanikud saavad vana aknaklaasi tasuta ära anda 7. novembril. Kogumismahutid asuvad järgmistes kohtades:

- Paekna küla,bussipeatuse juures kell 9.00-13.00,
- Kiili alev, katlamaja juures Pargi tänava parklas kell 13.30-17.00,
- Luige alevik, Kaare tänaval kell 9.00-13.00,
- Luige alevik, Tammetalu ja

Jõuame turvaliselt koju!

☉ Teeme kõik endast oleneva, et olla sõidukijuhtidele paremini märgatavad ning vähendada sellega õnnetusse sattumise võimalust.

Lapsevanema kohustus on üle vaadata oma lapse riided, koolikott ning vajalike helkurite puudumisel need hankida.

Olenemata sellest, kas liigume valgustatud alas või mitte, on kõigil jalakäijatel kohustus kanda pimedal ajal liikudes helkurit või valgusallikat. Kõige lihtsam ja odavam on kanda helkurit, mis tuleks kinnitada soovitavalt paremale küljele põlve kõrgusele. Põlve kõrgusel on helkur jalakäijaga koos pidevas liikumises, jäädes samaaegselt sõiduki tulede intensiivsesse valgusvihku ja on selliselt sõidukijuhtidele hästi nähtav. Kõige turvalisem on kasutada kahte helkurit korraga, ühte paremal, teist vasakul küljel. Riitele paigaldatud helkurribade puhul on väga oluline helkuri asukoht. Näiteks seljaosale paigaldatud helkurriba ei ole nähtav vastutulevale sõidukijuhile. Meeles tasub pidada ka, et iga pesukorraga võib helkurriba kulduda ja sellega kaotada oma helkivust. Nähtavaks saab end teha ka taskulambiga, kuid selle kasutamisel tuleb jälgida, et valgusvihku ei suunataks vastutuleva sõiduki esiklaasile.

Aina enam mõeldakse pimedal ajal ka oma lemmikloomadele – koertele on samuti kauplustes müügil helkuritega varustatud kaelarihmad, traksid, jalu-

Mooni tänavate ringteega piirneval tänaval kell 13.30-17.00.

Konteinerisse tohib panna ainult lehtklaasi (st ilma puidust, metallist või plastikust raamideta). Klaasi ja raamide panek konteineri kõrvale maha on keelatud.

Täiendavat infot saab Kiili vallavalitsusest (siiri.treimann@kiilivald.ee) | **Siiri Treimann**, keskkonnanõunik

Helkur.

tusrihmad, erinevad vestid (kann ohutusvestid) ning mitmesuguseid muid helkuritega varustatud esemeid. Kindlasti on mõistlik ka oma lähedaste, sõprade ja kolleegide tähelepanu juhtida sellele, et iseenda ohutuse tagamine on suure tõenäosusega kõige parem asi, mida me iseenda jaoks ära teha saame. Kui märkad, et Sinu lähedane ei kann pimedal ajal helkurit ning ta võib autojuhile teel märkamatuks jääda, juhi sellele tema tähelepanu.

Politsei on jätnud helkureid Kiili rahvamajja. Helkuri võib endale saada Kiili konstaablipunktist (Kiili vallamaja, II korrus neljapäeviti 15-17). | **Helen Kelo**, piirkonnapolitseinik, **Kätlin Murre**, noorsoopolitseinik

“Pisikese puu” tulemine

☉ Raamat “Pisike puu” on riigi poolne kingitus kõikidele 2015. aastal Eestis sündinud ja ka järgnevatel aastatel sündivatele lastele ja nende vanematele, sooviga väärtustada meie oma-maist lastekirjandust ning raamatut ja lugemist, ja seda juba üsna varases eas. Seekordne kinkeraamat tulemine on juba kolmas omalaadne. Traditsiooni algatas 2007. aastal Eesti Lastekirjanduse Keskus kinkeraamatuga “Minu esimene raamat” ning vahepealsetel aastatel andis raamatut välja SA Kultuuri-leht pealkirjaga “Las laps loeb”. Algusest peale on ettevõtmist toetanud kultuuriministeerium.

Raamatusse “Pisike puu” noppisime kimbukese luuletusi ja jutte meie tuntud ja armastatud lastekirjanike loomingust. Siin on nii vanu, mitmele põlvele armsaks saanud, kui ka pä-

ris uusi lugusid, sekka ka mõned muinasjutud ja liisusalmid, mille seovad tervikuks kunstnik Catherine Zaripi võrratud pildid. Kokku sai see kimp just nii kirju, et puudutaks igaüht – nii raamatu ettelugejat, pisikest kuulajat kui ka noort lugejat.

Alates oktoobri lõpust antakse raamatuid üle kohalikes omavalitsustes toimuvatel pidulikel üritustel, kus tervitatakse uusi ilmakodanikke ja õnnitletakse lapsevanemaid. Eestis on suured repärane raamatukogude võrk ja seetõttu jõuavad kinkeraamatud peredeni läbi kohalike raamatukogude.

Kellel pidulikul sündmusel osaleda ei õnnestu, soovime pöörduda kohaliku raamatukogu poole ja küsida, kuidas te oma kingituse kätte saate. | **Triin Soone**, Eesti Lastekirjanduse Keskuse direktor

Foto: Marko Tooming

Kergliiklustee Luigel.

Kergtee viib kokku Luige ja Tammejärve peatused

☉ 2014. aastal rajas maanteeamet Luigele bussipeatuste juurde ohutussaad, et muuta tihe liiklusega Tallinna-Rapla-Türi-Viljandi mnt ületus Luigel jalakäijatele turvalisemaks. Ohutussaadte projekti käigus ehitati välja ka väiksed kergliiklusteede lõigukused bussipeatuste juures, mis paraku ei viinud kuhugi.

Kui 2014. aasta lõpus andis EAS omavalitsustele teada, et taotlemiseks avaneb täiendav kergliiklusteede meede, tekkis Kiili vallas võimalus anda sisse taotlus, et nimetatud lõigud omavahel ära ühendada. Tingimuseks oli valmis ehitusprojekti olemasolu ja probleemide puudumine maaomandiga, kuna tegu oli veel nn “vana perioodi” rahaga, mis peab kind-

lasti olema investeeritud enne 2016. aastat.

Selle projekti tulemusena ongi täna Luigel valminud ca 700 m pikkune lõik, mis ühendab Luige ja Tammejärve bussipeatused.

Uue perioodi euraorahade toel on vallavalitsusel võimalik minna 2016. või 2017. aastal sellest seisust edasi, et lõppkokkuvõttes oleks tagatud ühendus kergliiklejatele alates Kangrust kuni Kaare tänavani teiselpool Tallinna ringteed. Osa kodanike nurinat on põhjustanud lõigu raames rajatud kergliiklustee piire, mis takistab teiselt poolt maanteed pääsu kergliiklusteele.

Paraku on vahetult vastu maanteed asuva kergliiklustee puhul piire kohustuslik element

ning selle üks eesmärk ongi takistada tee ületamist suvalises kohas – see peaks konkreetsel lõigul toimuma ainult ohutussaadte kaudu bussipeatuste juures, millega oskavad autojuhid arvestada.

Loomulikult lisab piire turvalisust ka kergliiklusteel liiklejatele, nt esimesi jooksusamme või rattasõite tegevad mudilased ei satu tänu sellele kogemata maanteele. Ilma põrkepiirdest lahenduse tekitamine on Luige aleviku piires kahjuks võimatu, kuna selleks puudub piisav ruum maantee ja erakinnistute vahel.

Käesoleva projekti raames valmiva lõigu maksumus on 171 000 eurot, millest Kiili valla omanus on 25 650 eurot. | **Aimur Liiva**, vallavanem

☉ VALLAVOLIKOGU LIIKME REPLIIK

Mis meid ühendab?

Mihkel Rebane, Kiili Gümnaasiumi direktor

☉ Augustis tuli kooli lapsevanem ja tahtis lapse Tallinna koolist Kiili kooli üle tuua. Ütles, et nad elavad alaliselt Kiilis, kuid neile pole kasulik end Kiili valla elanikeks registreerida. Vaid mõne päeva pärast tuli teine, kes tahtis lapse Soome koolist Kiili üle tuua ja temagi pidas endale kasulikuks oma maksuraha mujale suunata.

Pidasin mõlemale väikese jutluse kooli ülalpidamise põhimõtetest.

Lapsed said koolikohad, aga

vanemad Kiili valla elanikeks ei hakanud. See tähendab, et Kiili valla maksumaksjad peavad tasuma ka nende laste koolituskulud.

See lugu tuli mulle meelde, kui volikogus hakati arutama koolimaja juurdeehitust, mis koos uue lasteaiaamajaga võib küündida miljoni euron. Kiili haridussüsteemiga – kool, lasteaiad, kunstide kool ja noortekeskus – on väga otseselt seotud rohkem kui pooled meie valla elanikest ja kaks kolmandikku valla eelarvest.

Kui me teeme miljoniinvesteeringu, jääb muudeks vajadusteks raha vähem; kui me oma maksuraha teistele omavalitsustele anname, jääb eelkõige just

muudele valdkondadele raha veelgi vähem, sest hariduskorraldus on omavalitsuse olulisim ülesanne.

Liiga sageli võib sotsiaalmeediast lugeda rahulolematuid ja lausa “ärapanevaid” sõnavõtte, mille põhisisu on see, et vald teeb liiga vähe oma inimeste heaks. Alati saab paremini, aga mõnikord võiksime endalt ka seda küsida: mida ma ise koduvald heaks teha saan? Vähiim, mida igapäev teha saab, on see, et kui ma pole end valla elanike registrisse kandnud, siis teen seda kindlasti enne 31. detsembrit.

Ära ela teiste vallaelanike kulul – registreeri ennast Kiili valla elanikuks!

MEIE VALDA SÜNDISID

20. september Jõrgen Metsis, palju õnne, Pille ja Rene Metsis!

30. september Lukas Jets, palju õnne, Maarja Soone ja Elar Jets!

3. oktoober Marlen Balitski, palju õnne, Eha ja Marek Balitski!

4. oktoober Richard Simagin, palju õnne, Julia Teemus ja Ruslan Simagin!

Jõulutoetustest vallas

☉ Ühekordset rahalist toetust 65 eurot on võimalik taotleda kolme- ja enamalapselistel peredel, puudega lastega peredel, eestkostel- ja hooldusperedel, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on Kiili vallas. Kui kolme ja enama lapsega peres kasvab vähemalt üks laps, kellel on määratud puue, on makstava jõulutoetuse suurus 130 eurot. Ühekordset 30 euro suurust toetust saavad taotleda õigusvastaselt represseeritud isikud, kelle rahvastikuregistri järgne elukoht on Kiili vallas.

Avaldusi saab esitada 1. novembrist kuni 20. detsembrini eesti.ee keskkonna kaudu, e-posti teel või ise kohale tules. Avalduse vorm on kättesaadav Kiili valla koduleheküljel.

Kiili vallavalitsuse poolt on kõigile kuni 18-aastastele lastele, kelle elukohaks rahvastikuregistri andmete kohaselt on Kiili vald, kingituseks kommipakk. Kiili Gümnaasiumis õppivad lapsed saavad kommipakid kätte koolis, Kiili Lasteaia käivad lapsed saavad kommipaki kätte lasteaia.

Mujal koolides ja lasteaedades õppivate kuni 18-aastaste laste kommipakid on lapsi ootamas Kiili vallavalitsuse sotsiaalosalakonnas alates 1. detsembrist kuni 31. detsembrini. | **Ann Vahtramäe**, sotsiaalõunik

Foto: Kadi Kroon-Laur

Õpetajate päev Kiili rahvamajas.

Õpetajate päeval tänati staažikaid pedagooge

Õpetajate päeval oli Kiili rahvamajja kutsutud valla pedagoogid. Õpetajatele mängis Indrek Taalma etenduse "Raineri hommik". Kohal olid õpetajad gümnaasiumist, lasteaiast, kunstide koolist. Täna staažikaid õpetajaid, kes on õpetajana töötanud Kiilis vähemalt kümme aastat.

Marina Rannula	20
Mati Tabur	10
Tiina Teder	10

Kunstide kool

Sirle Piisang	25
Tiia Koppel	20
Galina Maria Herodes	20
Angelika Linnamägi	20
Mart Veske	10

Kiili gümnaasium

Riina Juga	10
Astrid Põldoja	20
Sirje Raadik	20

Kiili lasteaiad

Liana Kahn	10
------------	----

| **Kadi Kroon-Laur**, Kiili rahvamaja kunstiline juht

Fotod: Kadi Kroon-Laur

Eakate klubi Tujutare tähistas Kiili rahvamajas oma juubelit.

Tujutare tähistas 20. sünnipäeva

☉ Tahaks tänada Tujutare perenaist Lii Luupi ja tema meeskonda toreda peo eest. Oli väga lõbus õhtu koos Janno Meldre vanade laulude esitusega. Tantsupõrand oli tantsijaid täis ja terve saal laulis kaasa peo lõpuni.

Ka Kiili rahvamaja juhataja Kalev Vaidla sulas eakatega üheks pereks, mis oli väga tore – avas šampusepudeleid ja käis laudade juures vestlemas. See pidu andis kõigile energiat juurde, mida on sel sügisel vaja. | **Maire Pikk**

Foto: erakogu

Saadaval hästivarustatud mänguasjakauplustes.

Mäng olematus ruumis

Kas riiklik keskkonnapoliitika on muutumas?

☉ Rändlinnud lahkuvad, kaunis kuldking (Cypripedium calceolus) Nabala-Tuhala looduskaitsealal närbub. Keskkonnaministri kabinet tõmbub rōskeks nagu maa-alune kaevanduskäik.

On sügis 2015, pärast keskkonnapoliitika kannapööret. Tallinna tehnikakõrgkooli geoloogiaprofessor Rein Einasto püstitatud neli tingimust, mille ta fosforiit polevat Eestis kaevandatav, on unustatud. Eesti strateegiliste maavarade konverents peeti maha (16.10.15, Rakveres), katsepuurimised algavad tõenäoliselt lähiajal. Ning ettepanek tellida uus uuring, tõestamaks Rail Balticu sobivust Nabala-Tuhala looduskaitsealale, mahub kenasti konteksti. Oma pisikese pusletüki lisab Kiili vallavolikogu, jättes keskkonnakomisjoni moodustamata. Väidetavalt ei saa võimurid lihtsalt aru, millega säärane komisjon võiks tegelda.

Eesti loodusvarad ja loodusressursid on rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult. Mäeinstituudi emeritprofessori Enno Reinsalu võrdlustes sõltub liidese "vara" sisustamine

ajast ja ruumist. Saharas pole liiv ammu enam vara, seevastu magevesi on. Põlevkivi kaaskaevist lubjakivi peame me tänaseni aheraineks. Kas tsiteeritud põhiseaduse § 5 võib üldse kehtida ajal, mil selle lubjakivi mõõtühik on kasutult seisev aherainemägi.

Eesti loodusvarad ja loodusressursid on rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult.

Kui võib, siis kõneleme endas 53 kaitsealust liiki kätkest Nabala-Tuhala looduskaitsealast (4629 ha, 01.12.2014) sama normi valguses. Kaitsealade loomine kujutab endast eelõige teaduslikku protsessi ja kuulutamise akti saab pidada pelgalt värske uuringute (5 tk) formaalseks tagajärjeks. Mis võis häirida kolme kaevandaja kasumiprognoose, samas plaanib neljas võtta kõik kaitseala edelapiiri tagant (Kohila vald). Majandus ongi vaid suhtarvude süsteem.

Mõeldes ära sisepoliitilised punktiivõidud ja tõdedes, et rah-

vaga soovitakse jagada vaid kahju, ei näe kodanikuühendus Avalikult Rail Balticust ruumi rongimängudeks Nabala-Tuhala looduskaitsealal.

First Corporate Shipping Ltd oli üks sadamaarendusfirma Suurbritannias. Sobiv krunt sadamarajatiste juurdeehituseks asus olemasoleva sadama kõrval, kuid ühtlasi alal, millest osa oli juba varem kaitse alla võetud.

Riik plaanis samal ajal kaitseala laiendada ja liita see ka Natura võrgustikku. Vaidlus FCS'iga tekkis enne neid toiminguid ning muuhulgas küsimuses, kas piiride määramisel tuleks arvestada sotsiaalmajanduslikku kasu (sadamainvesteeringud 220 miljonit GBP ja 495 täistööajaga lisatöökohta). Euroopa kohtu vastus osutus eitavaks, kuivõrd loodusdirektiivis väljenduvad üleliidulised huvid (C-371/98).

Leybucht asub Ida-Friisimaa lääneküljel. Tegemist on mereäärse madalmaa ning olulise linnualaga. Vaidlus Saksamaa ja Euroopa Komisjoni vahel tekkis enne ala klassifitseerimist üleliidulise tähtsusega alaks. Riik

plaanis seal teha mitmeid ulatuslikke maaparanduslikke töid. Euroopa kohus leidis kõigepealt, et kuni kvalifitseerimiseni peab liikmesriik lähtuma kaitseesmärgist, ega tohi lubada kahjustavat tegevust, so linnudirektiivi (art4 lg4) sõnastuses: "... et vältida elupaikade saastamist või kahjustamist või lindude mis tahes häirimist, ...". Lahendi (C-57/89) väärtus paistab aga seisnevat huvide loetlemises, mis ehitustegevust lubavad või keelavad. Näiteks võib ehitada tamme inimeste kaitseks üleujutuste eest, kuid mitte juurde pääsu tagamiseks kalasadamatele.

Nende kaasuste sarnasus Nabala-Tuhala looduskaitseala ja Rail Balticu saagaga lihtsalt hämmastab. Praktiliselt soovivad mõned poliitikud astuda täna samasse ämbris, millest vana Euroopa riigid vabanesisid juba eelmisel sajandil. Kodanikuühenduse Avalikult Rail Balticust hoiatav pressikonverents "Rail Baltic: konfliktne ideaal", on järelvaadatav aadressil: www.avalikultrailbalticust.ee. | **Indrek Grusdam**, Kiili vallavolikogu liige

Sügisene lehtede äravedu Luigelt, Kangrust ja Kiilist

☉ Kiili vallavalitsus annab teada, et selle aasta sügisel saavad Kiili alevis, Luige ja Kangru alevikes olevate kinnistute omanikud anda ära oma krundilt kokku kogutud lehed, okkad, käbid ja kulu. Äravedu toimub vastavate kottidega ja neid saab osta alates 6. oktoobrist kuni 4. novembrini vallavalitsusest hin-

naga 5 eurot/rull ning arvestusega üks rull (kuni 10 kotti) krundi kohta.

Kottidesse ei tohi panna muid jäätmeid (näiteks olmejäätmeid, kive jms). Kui kotti on siiski pandud teistsuguseid jäätmeid, jäetakse sellised kotid ära vedamata.

Kui mõni krundiomanik soo-

vib lehti ära anda eelmisest korral alles jäänud kottidega, palume sellest vallavalitsusele teatada. Teatamine on kindlasti vajalik, sest teenusevajajate nimekiri koostatakse meile teatanud isikute põhjal.

Lehtedega kotid tuleb panna 9. novembri õhtuks tee äärde oma värava või aia taha selliselt,

et need ei häiriks autode ja jalakäijate liiklemist. Lehekottide äravedu on plaanitud alates 10. novembrist ja hiljem välja pandud kotte ära ei veeta.

Täiendavat informatsiooni: Siiri Treimann, keskkonnanõunik, tel 679 0278, siiri.treimann@kiilivald.ee. | **Siiri Treimann**, keskkonnanõunik

Kiili vallarahva VIII sport- mängud

Kiili vallasarhva VIII sportmängudel peeti 17. oktoobril 2 viimast ala. Esmalt toimus Kiili Gümnaasiumi spordihallis 13. ala – laste kombineeritud teatevõistlus. Võistkonnas oli 6 last (1. klassi poiss+1. klassi tüdruk + 2. klassi poiss+2. klassi tüdruk +3. klassi poiss+3. klassi tüdruk). Osales 8 võistkonda. Kõige tublim-kiirem oli Kiili I võistkond, koosseisus Brita Männilaan, Renno Keelmann, Ilon Leontjev, Rinaldo Liiv, Maria Jürisoo, Romek Männiste, ajaga 3.31,0. Tubli teise koha, ajaga 3.37,3, saavutas Lähtse võistkond, koosseisus Meribel Listmann, Sergo Rimmel, Maribel Leppik, Kermo Sutt, ning tubli kolmanda koha saavutas ajaga 3.39,3 Luige-Sausti võistkond, koosseisus Teele Hurt, Robert Vahtera, Merii Laar, Axel Roosileht, Saskia Leht, Lennart Luik.

4. Nabala-Paekna: Liis-Mari Liiv, Kregor Arro, Grete Rohi, Marten Saarekanno, Kristiana Säck, Aron Jasson; 5. Kangru: Emma Runge, Tobias Runge, Johanna Ilves, Rasmus Graff, Britten R Emmelkoor, Kaarel Ruus; 6. Kiili 2: Emili Suga, Kert-Kennert Pärna, Karoliina Laurits, Kris-Teven Laev, Käroliis Pärna, Kermo Tamm; 7. Vaela-Mõisaküla: Kertu Liis Kaarus, Marten Arro, Iris Mill; 8. Maksimaa: Mattias Laurits, Hanna Kose, Artur Sitsi, Anette Almazov, Jan-Erik Reintal. Oli väga tore võistlus, oli nii võidurõõmu kui ka kaotusevalu. Rõõm on ka selle üle, et väga palju lapsevanemaid oli kohal ja osalesid võistlusel ka ise oma võistkonnaga. Auhinnalaua eest hoolitses Kiili Grill. Öhtul toimus Kiili rahvamajas 14. ala – mälumäng. Võistkonnas võis olla kolm meest ja kaks naist. Osales 10 võistkonda. Vastata tuli 25le

Foto: erakogu

Vallarahva mängude laste teatevõistlusest osavõtjad ja võistluste korraldaja Kaupo Kütt.

Eesti sporti puudutavale küsimusele. Võidu noppis 34 punktiga Nabala-Paekna võistkond, koosseisus Iirika Thomson, Kristi Säck, Kaarel Kõrm, Neeme Mäe, Jaan Sinisaar. Tubli teine koht 31 punktiga Kangru aleviku võistkond, koosseisus Andra Rannik, Mart Seer, Enn Lamp, Siim Rannik ning kolmanda koha selgitamiseks läks vaja kolme lisaküsimust, kust lõpuks väljus 29 punktiga võitjana Luige-Sausti võistkond, koosseisus Piia Laanemets, Vaike-Astrid Kuusk, Hannes Palang, Remi Lott, Eido Üksvärav. 4. F-Team 28 p; 5.-6. Kiili I ja Kiili 2 25 p; 7. Vaela-Mõisaküla 20 p; 8. Maksimaa 19 p; 9. Kiili Keerulised 16 p; 10. Kiili Gümnaasium 9 p.

Kiili vallaharva VIII sportmängude pidulikul lõpetamisel Kiili rahvamajas jagati auhindu kõikidele alavõitjatele (sel aastal oli äärmiselt tasaväGINE võistlus, alavõite sai lausa kaheksa võistkonda: Kiili I 3, Kangru 2, Vaela-Mõisaküla 1, Lääste 1, Luige-Sausti 2, Maksimaa 2, Kiili 2 1, Nabala-Paekna 2. Eriauhinnad said kõige tublimad perekonnad, kes võistlustel osalesid, nii ema, isa kui ka laps või lapsed: perekond Ilves Kangru võistkonnast, perekond Kivisalu Kiili I võistkonnast, perekond Keelmann Kiili 2 võistkonnast ja perekond Rannik Kangru võistkonnast. Tänavu oli üks kõige tasavägisemaid võistlusi läbi aegade, 10 võist-

konda tulid aladel kolme parema hulka.

Võistkondlik paremusjärjestus (arvesse läks 14-st alast 12):

1. Kiili 2	105 p
2. Luige-Sausti	102 p
3. Kiili I	101 p
4. Nabala-Paekna	100 p
5. Kangru	98 p
6. Vaela-Mõisaküla	78 p
7. Lähtse	70 p
8. F-Team	67 p
9. Maksimaa	65 p
10. Kiili Gümnaasium	40 p
11. Kiili Keerulised	20 p

Võitjavõistkonnas võistlesid
Diina Rahimsaikova, Janeli Võip,
Sälli Vendel, Uuve Puhm, Katrin
Soima, Pille Laev, Anne Nurme-
talo, Salome Laev, Anna Keel-

mann, Kertu Väikemaa, Marita Pirnipuu, Marit Laidroo, Karin Kütt, Kris Pulver, Kallo Keelmann, Üllar Aun, Kaupo Kütt, Oleg Ratijev, Toivo Tuisk, Kristo Meius, Risto Saarjärv, Märt Allikas, Marek-Matteus Mäe, Tõnu Aamisepp, Ivo Tatrik, Bruno Tamm, Rainer Kravets, Olav Erikso, Kristjan Leol. Auhinnalaua eest hoolitsesid Kiili valla valitsus, Kiili Spordiklubi, Toomas Väljataga, Peeter Kosemaa, OÜ Lanimo. Aitäh teile!

Õhtul selgitati välja ka Kiili vallarahva VIII sportmängude "Superstaar", kus sportmängudel osalenud võistkonnad esitasid kas laulu- või tantsunumbri. Iga võistkond andis nende arust kolmele paremale esitaja-

le punkte ning punkte kokku liites, selguski võitja. Sellel aastal oli julgeid tiime kuus ning võitjaks krooniti Nabala-Paekna võistkond! Palju, palju õnne! Nende esitatud tantsunumber oli ikka võimas! Teine koht Kiili 2 ja kolmas koht Kiili Keerulised. Enne seda aga oli võimalus kuulata Kiili valla tõelisi supersaatare – Janne Ševtsenko ja Madis Arro. Nende esitus võttis nii mõnelgi kohalviibinul pisara silma. Väga, väga võimas! Suur, suur aitäh Teile! Nagu ikka, jätkus pidu juba tantsupõrandal, kus DJ Indrek Sireni juhtimisel möllati hommikutundideni. Aitäh, Indrek!

Korvpall

Algasid mängud Tallinna Kossuliigas. Kiili SK meeskond mängib sel aastal A-divisjonis ning esimeses mängus Tallinnas T. Soku KK meeskonna vastu jääd kohe teerulli alla, kaotati numbritega 48:94 (poolaeg 17:48). Milvert Vaaks 14 p; Kaarel Loo 13 p. Teises põhiturniiri mängus kodusaalis Kiilis kaotati kahjuks jällegi, seekord 58:62 Keila KK-le. Üleplatsimees noor talent Karmo Allikas 21 p, vanameister Ott Põldsaar liias 11 p.

Jalgrattasport

Eesti MV maastikuratta teatekrossis saavutasid Kalevi Jalgrattakooli I meeskonna koosseisus kuldmedali Markus Pajur ja Lauri Tamm. Palju õnne!

Eesti MV Cyclo-Crossis: M16 vanuseklass – I koht ja kuldmedal – Markus Pajur. Palju õnne! M12 vanuseklass – II koht ja hõbemedal – Lauri Tamm. Palju õnne!

Team Rattapood Cup üldarvestus – M16 vanuseklass – I Markus Pajur, M12/N14 vanuseklass – II Lauri Tamm, M10/N12 vanuseklass – 8. Kermo Tamm. | **Kaupo Kütt**

Kiili vallavalitsus teatab

LUIGE ALEVIKUS METSA KINNISTU DETAILPLANEERINGU TEIST-KORDNE AVALIK VÄLJAPANEK 16.11.-13.12.2015, KIILI VALLAVALITSUSES, NABALA TEE 2A

Kiili vallavalitsuse 13.10.2015 korraldusega nr 632 võeti teist korda vastu Luige alevikus Metsa kinnistu detailplaneering. Planeeritava maa-ala suurus on 5,19 ha. Detailplaneeringu eesmärgiks on Luige alevikus Metsa maaüksuse (katastritunnus 30401:001:2236) jagamine kokku 34 krundiks – 18-21 elamumaa krundiks, üheks ühis-kondlike ehitiste maa krundiks, kaheks üldkasutatava maa krundiks, üheks ärimaa krundiks ning üheksaks transpordimaa krundiks. Detailplaneeringuga seatakse moodustatavatele elamumaa, ärimaa ja ühis-kondlike ehitiste maa sihtotstarbega kruntidele ehitusõigused järgmiselt:

1. ühele elamumaa krundile ühe kuni kahekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega üksikelamu ja ühe kuni ühekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega abihooone püstitamiseks;
 2. neljale elamumaa krundile ühe kuni kahekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega korterelamu ja ühe kuni ühekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega abihooone püstitamiseks või kahele elamumaa krundile ühe kuni kahekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega kaksikelamu ja ühe kuni ühekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega abihooone püstitamiseks;
 3. neljateiskümnele elamumaa krundile ühe kuni kahekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega korterelamu püstitamiseks;
 4. kahele elamumaa krundile ühe kuni kolmekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega korterelamu ja ühe kuni ühekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega abihooone püstitamiseks;
 5. ühele ühiskondlike ehitiste maa krundile ühe kuni kahekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega ühiskondliku hoone ja ühe kuni ühekorruselise maapealse ja üks maa-aluse korrusega abihooone püstitamiseks;
 6. ühele ärimaa krundile ühe kuni kahekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega ärihoone ja ühe kuni ühekorruselise maapealse ja ühe maa-aluse korrusega abihooone püstitamiseks.
- Detailplaneering muudab kehtivat Kiili valla üldplaneeringut järgmiselt:
1. Kiili valla üldplaneeringuga on lubatud uute korterelamute koormusindeks (KKKI) valdavalt > 400 m²/korter. Antud juhul on korterelamute kruntide KKKI väiksem kui 400 m²/korter;
 2. Kiili valla üldplaneeringuga on lubatud uute väikeelamute ehituskruntide soovituslik suurus on 2000 m². Antud juhul on planeeritud väikeelamu krundi suuruseks 9842 m²;
 3. Kiili valla üldplaneeringuga on suurim lubatud ehitusalune pind uutel väikeelamukruntidel lubatud kuni 300 m². Antud juhul on planeeritud väikeelamu krundi ehitusaluseks pinnaks 500 m².
- Metsa kinnistu detailplaneeringu avalik väljapanek toimub Kiili vallavalitsuses, Nabala tee 2a, Kiili alev, Kiili vald ajavahemikus 16.11.-13.12.2015. Detailplaneeringuga on võimalik tutvuda Kiili vallavalitsuses tööpäevadel kohapeal või digitaalselt Kiili valla geoinfosüsteemis EVALD aadressil: <http://service.eomap.ee/kiilivald/#/planeeringud/planeeringud/384>.

VAELA KÜLAS LAURI MAAÜKSUSE DETAILPLANEERINGU AVALIK VÄLJAPANEK 16.-29.11.2015, KIILI VALLAVALITSUSES, NABALA TEE 2A

Kiili vallavalitsuse 20.10.2015 korraldusega nr 639 võeti vastu Vaela külas Lauri maaüksuse detailplaneering. Planeeritava maa-ala suurus on 4,31 ha. Detailplaneeringu eesmärgiks on Vaela külas Lauri (katastritunnus 30401:001:2084) maaüksuse jagamine viieks maaüksuseks – kaheks maatulundusmaa sihtotstarbega ning kolmeks elamumaa sihtotstarbega maaüksuseks. Ehitisregistri andmetel paikneb olemasoleval Lauri katastriüksusel 2 rajatist ning 1 hoone. Rajatistest asuvad krundil kogumiskaev (ehitisregistri koodiga 220410515) ning kasvuhuone (ehitisregistri koodiga 220410514, ehitisealuse pinnaga 16 m²). Hoonest asub krundil elamu (ehitisregistri koodiga 116034847, ehitisealuse pinnaga 326 m²). Olemasolevad ehitised jäävad planeeringu järgselt krundile pos. 2, millele täiendavat ehitusõigust juurde ei planeerita. Detailplaneeringuga seatakse moodustatavatele elamumaa sihtotstarbega kruntidele (pos. 1 ja pos. 3) ehitusõigus ühe kuni kahekorruselise üksikelamu ning ühe kuni ühekorruselise abihooone püstitamiseks. Lisaks lahendatakse planeeringuala heakorras, haljastus, juurdepääsuteed, parkimine ja tehnovõrkudega varustamine. Lauri maaüksuse detailplaneeringu avalik väljapanek toimub Kiili vallavalitsuses, Nabala tee 2a, Kiili alev, Kiili vald ajavahemikus 16.-29.11.2015. Detailplaneeringuga on võimalik tutvuda Kiili vallavalitsus tööpäevadel kohapeal või digitaalselt Kiili valla geoinfosüsteemis EVALD aadressil: <http://service.eomap.ee/kiilivald/#/planeeringud/planeeringud/612>.

LÄHTSE KÜLAS KÖSSI MAAÜKSUSE DETAILPLANEERINGU AVALIK VÄLJAPANEK 16.11.-13.12.2015, KIILI VALLAVALITSUSES, NABALA TEE 2A

Kiili vallavalitsuse 20.10.2015 korraldusega nr 640 võeti vastu Lähtse külas Kõssi maaüksuse detailplaneering. Planeeritava maa-ala suurus on 8,76 ha. Ehitisregistri andmetel paikneb Kõssi katastriüksusel 1 rajatis ning 3 hoonet. Rajatisest asub Kõssi katastriüksusel suurkaev (ehitisregistri koodiga 220424328). Hoone-test asuvad Kõssi katastriüksusel elamu (ehitisregistri koodiga 116061261, ehitisealuse pinnaga 365 m²); ait (ehitisregistri koodiga 116061263, ehitisealuse pinnaga 47 m²) ning kuur (ehitisregistri koodiga 116061262, ehitisealuse pinnaga 89 m²). Detailplaneeringu eesmärgiks on Lähtse külas Kõssi maaüksuse (katastritunnus 30401:003:0515) jagamine üheks elamumaa sihtotstarbega krundiks ning üheks maatulundusmaa sihtotstarbega krundiks. Olemasolevad ehitised jäävad planeeringu järgselt maatulundusmaa sihtotstarbega krundile (pos. 2), millele detailplaneeringuga ehitusõigust lisaks ei kavandata. Detailplaneeringuga seatakse moodustatavale elamumaa sihtotstarbega krundile (pos. 1) ehitusõigus ühe kuni kahekorruselise üksikelamu ning kahe kuni ühekorruselise abihooone püstitamiseks. Lisaks lahendatakse planeeringuala heakorras, haljastus, juurdepääsuteed, parkimine ja tehnovõrkudega varustamine. Detailplaneering muudab kehtivat Kiili valla üldplaneeringut järgmiselt: Kõssi maaüksus asub üldplaneeringu järgi miljööväärtuslikus alas. Kiili valla üldplaneeringuga kehtib miljööväärtuslikes piirkondades reegel: 1 elamu 2 ha kohta. Kõssi maaüksuse detailplaneeringuga on aga moodustatava elamumaa krundi suurus 4429 m². Kuna detailplaneeringuga oleks küll võimalik tagada üldplaneeringuga seatud tingimus elamuehituse planeerimiseks, on siiski antud juhul 2 ha suuruse elamumaa krundi moodustamine ebamõistlik nii maakorralduslikult kui ka üldplaneeringu kohaselt, mille järgi on Kiili vallas tegemist suhteliselt kõrge boniteediga põllumaadega, millest tulenevalt tuleks põllumaid kasutada võimalikult sihtotstarbe kohaselt. Lisaks on planeeringuala kontaktvõndi alas elamumaa krunte, mille suurused jäävad vahemikku 2476-5639 m². Kõssi maaüksuse detailplaneeringu avalik väljapanek toimub Kiili vallavalitsuses, Nabala tee 2a, Kiili alev, Kiili vald ajavahemikus 16.11.-13.12.2015. Detailplaneeringuga on võimalik tutvuda Kiili vallavalitsus tööpäevadel kohapeal või digitaalselt Kiili valla geoinfosüsteemis EVALD aadressil: <http://service.eomap.ee/kiilivald/#/planeeringud/planeeringud/611>.

VOLIKOGU OTSUSED, OKTOOBER 2015

Kiili vallavolikogu määrus nr 15 Kiili vallavolikogu 21.06.2012 määruse nr 6 “Kiili valla põhimäärus” muutmise. Kiili vallavolikogu määrus nr 16 Kiili valla arengukava ja eelarvestrateegia 2016-2019 kinnitamine. Kiili vallavolikogu otsus nr 41 Küttime tee T2 katastriüksuse omandamine. Kiili vallavolikogu otsus nr 42 Maa munitsipaalomandisse tootlemine, Kirsi tänav. Kiili vallavolikogu otsus nr 43 Maa munitsipaalomandisse tootlemine, Puurkaevu. Kiili vallavolikogu otsus nr 44 Nabala tee 2a kinnisasja tasuta üleandmine Kiili Varahalduse Sihtasutusele. Kiili vallavolikogu otsus nr 45 Kiili Varahalduse Sihtasutuse põhikirja muutmine.

VALLAVALITSUSE OTSUSED EHITUS- JA PLANEERIMISKÜSIMUSED 29. SEPTEMBER 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 598 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Merikese, Metsanurga küla. Vallavalitsuse korraldus nr 599 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Päikese tn 5, Luige alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 600 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Sangari tn 48, Luige alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 601 Ehitusloa väljastamine üksikelamu püstitamiseks Kaste tn 1, Kangru alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 602 Ehitusloa väljastamine aiamaja laiendamiseks ja ümberehitamiseks Olevi tn 32, Luige alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 603 Kasutusloa väljastamine ehitisele (üksikelamu) Kivila tn 6, Kangru alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 604 Kasutusloa väljastamine ehitisele (gaasitorustik) Vaela küla. Vallavalitsuse korraldus nr 605 Kasutusloa väljastamine ehitisele (kanalisatsioonitorustik) Vaela küla. Vallavalitsuse korraldus nr 606 Kasutusloa väljastamine ehitisele (veetorustik) Vaela küla. Vallavalitsuse korraldus nr 607 Kasutusloa väljastamine ehitisele (üksikelamu) Haldja tn 47, Luige alevik.

6. OKTOOBER 2015

Vallavalitsuse korraldus 619 Ehitusloa väljastamine üksikelamu püstitamiseks Lageda tee 36, Vaela küla. Vallavalitsuse korraldus nr 620 Ehitusloa väljastamine üksikelamu püstitamiseks Rõõmu tn 11, Luige alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 621 Ehitusloa väljastamine ehitiste (Tööstuse tn 30 kinnistuvälised tehnovõrgud) püstitamiseks Kiili alev. Vallavalitsuse korraldus nr 623 Kasutusloa väljastamine ehitisele (Luige antennimast) Tammemasti, Kangru alevik.

13. OKTOOBER 2015

Vallavalitsuse korraldus 627 Projekteerimistingimuste määramine ehitusprojekti koostamiseks Külluse tn 23, Luige alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 628 Ehitusloa väljastamine ehitise (tootmis-hoone) püstitamiseks Kurna tee 15, Kiili alev. Vallavalitsuse korraldus nr 629 Ehitusloa väljastamine ehitise (üksikelamu) püstitamiseks Kõstrioja tee 7, Sausti küla. Vallavalitsuse korraldus nr 630 Ehituslubade väljastamine ehitiste (üksikelamu ja abihooone) püstitamiseks Päikese tn 3, Luige alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 631 Kasutusloa väljastamine ehitisele (üksikelamu) Lageda tee 22, Vaela küla. Vallavalitsuse korraldus nr 632 Luige alevikus Metsa kinnistu detailplaneeringu teistkordne vastuvõtmine ja avalikustamise korraldamine.

20. OKTOOBER 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 635 Projekteerimistingimuste määramine elektrivarustuse projekteerimiseks Päikese põik 6, Luige alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 636 Ehitusloa väljastamine ehitise (aiamaja) püstitamiseks Purje tn 11, Luige alevik. Vallavalitsuse korraldus nr 637 Ehitusloa väljastamine ehitise (üksikelamu) püstitamiseks Vähja, Sõmeru küla. Vallavalitsuse korraldus nr 638 Kasutusloa väljastamine ehitisele (üksikelamu) Lepiku tee 12, Vaela küla. Vallavalitsuse korraldus nr 639 Vaela külas Lauri maaüksuse detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalikustamise korraldamine. Vallavalitsuse korraldus nr 640 Lähtse külas Kõssi maaüksuse detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalikustamise korraldamine.

KESKKONNA- JA MAAKÜSIMUSED

29. SEPTEMBER 2015

Vallavalitsuse määrus nr 5 Kohanime määramine, Looaasa tänav. Vallavalitsuse korraldus nr 608 Kaevu kinnisasjaga piirneva maa erastamine. Vallavalitsuse korraldus nr 609 Isikliku kasutusõiguse seadmine, Pääsu-kese tee 2. Vallavalitsuse korraldus nr 610 Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramine Puurkaevu. Vallavalitsuse korraldus nr 611 Katastriüksuse jagamine, Paju. Vallavalitsuse korraldus nr 612 Katastriüksuse jagamine, Looaasa. Vallavalitsuse korraldus nr 613 Kiili Vallavalitsuse 07.01.2014 korralduse nr 1 “Riigi omandisse jätmine” muutmise. Vallavalitsuse korraldus nr 614 Arvamuse andmine jäätmeloa taotlusele, OÜ Sultan Oil.

6. OKTOOBER 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 624 Puurkaevu asukoha kooskõlastamine, Randvee Sõmeru küla.

13. OKTOOBER 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 633 Ehitise teenindamiseks vajaliku maa määramine Paekna tee 5.

20. OKTOOBER 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 641 Kiili vallavalitsuse 18.02.2014 korralduse nr 98 “Sepamäe tee 14 maa ostueesõigusega erastamise võimalikkusest” muutmise. Vallavalitsuse korraldus nr 642 Arvamuse andmine jäätmeloa taotlusele Sisustuskaubamaja OÜ. Vallavalitsuse korraldus nr 643 Arvamuse andmine jäätmeloa taotlusele OÜ Jäätmete sorteerimiskeskus.

MUUD KÜSIMUSED

29. SEPTEMBER 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 617 Kiili Lasteaia isikkoosseisu kinnitamine 2015/16 õppeaastaks. Vallavalitsuse korraldus nr 618 Kiili Kunstide Kooli ja Kiili Rahvamaja isikkoosseisu kinnitamine.

6. OKTOOBER 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 626 Kiili Lasteaia hoolekogu kinnitamine 2015/2016 õppeaastaks.

13. OKTOOBER 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 634 Kiili vallavalitsuse 07.02.2012 korralduse nr 44 “Kiili Raamatukogu nõukogu liikmete kinnitamine” muutmise.

20. OKTOOBER 2015

Vallavalitsuse korraldus nr 646 Kiili vallavalitsuse 06.10.2015 korralduse nr 626 “Kiili Lasteaia hoolekogu kinnitamine 2015/2016 õppeaastaks” muutmise

NB! OTSUSTE TÄISTEKSTIDE JA LISADEGA SAAB TUTVUDA KIILI VALLAVALITSUSES, NABALA TEE 2A, KIILI ALEV

In memoriam

HARRY KIVIL

05.05.1951-04.09.2015

In memoriam

LAIN KAHU

29.09.1930-04.10.2015

Täname kõiki, kes olid meile toeks

LAIN KAHU

29.09.1930-04.10.2015

ärasaatmisel.

Omaksed

Mälestame kauaaegset tantsuõpetajat ja head sõpra

LAIN KAHU

ning avaldame kaastunnet omastele.

Tantsumemmed ja sõbrad eakate klubist Tujutare

In memoriam

TARM KEEBERG

21.12.1971-11.10.2015

Head laulusõpra

TARM KEEBERGI

mälestab Kiili kammerkoor.

NB!

JÄRGMINE KIILI LEHT
ILMUB 26. NOVEMBRIL.

Kaastöid ja
reklaame-kuulutusi
ootame toimetusse hiljemalt
18. novembriks.

Kiili spordihallis
on võimalik kolma-
päeviti mängida
lauatennist – kell
18.00-19.30.
Hind 4.50

Eesti
KÕIKSE
KÕIKSE

KOKKUHOIDVAM
kaupluste perekond

RAUDALU KONSUM

OOTAB OMA TOREDASSE MEESKONDA
RÕÖMSAMEELSET TEENINDAJAT!

Pakume Sulle:

- paindlikku töögraafikut
- juhendamist, väljaõpet ja edasisi arenguvõimalusi
- töötasu alates 650 eurot
- preemiat vastavalt töö tulemustele
- peale atesteerimiste läbimist suuremat töötasu
- omatöötaja soodustusi ja teisi hüvesid

Saada CV märgusõnaga "Raudalu teenindaja" cv@etk.ee või kandidateeri
CV Keskuse kaudu. Asukoht: Viljandi mnt 41a, Tallinn. Infotelefon 5328 4991.

MAKSIMARKET

KONSUM

ERAKUULUTUSED

Ehitusluba. Kasutusluba. Hoonete seadus-
tamine. Tel 522 0023, Mikkl

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, 24 h,
hind 1,09 €/minut. Vt ka ennustus.ee

Korstnapühkija teenused ja eksperthin-
nangud. OÜ Potipoiss, tel 5807 2581,
info@potipoiss.ee

Küttepude müük – kuiv sanglepp, mõõdukas
vastavalt soovile, metsakuiv okaspuu,
poolkuiv valge lepp 50 cm. Lammustööd
– põrandad, katused, väiksemad majad-
kuurid. Metsaraie – harvendus, sanitaar-,
valgustus- ja lageraie, võsalõik. Info tel
5697 5216, läänesaamees.ee

Müüa kuivad ja määrid küttepuid. Info tel
5349 2730, 5562 1018, kyttepuud@gmail.
com

Müüa kuivad küttepuid 40 l võrkkotis:
lepklots 5-20 cm, kaseklots 5-20 cm, lepp
30 cm, kask 30 cm, saar 30 cm, puitbrikett
10 kg. Hinnad kodulehel. Alates 50 kotist
on transport Kiili, Rae, Viimsi valda tasuta.
Tellimine tel 5198 9070, info@unitedexpo.
ee, www.unitedexpo.ee

Müüa küttepuid, hind alates 33 €/rm. Tel
509 6735

Müüa liiva, killustikku, mulda, sõnnikut,
kruusa ja asfaldipuru kohaleveoga. Tel
507 9362

Müüa puitbrikett kandiline 140 €/ 960 kg,
premium pellet 175 €/960 kg (2 aluse
ostmisel), lepp 2,7 €/40 l, kask 2,9 €/40
l. Tel 5380 3858

Müüa saetud ja lõhutud küttepuid pikku-
sega 30-60 cm (hind alates 33 €/rm). Koju-
vedu. Tel 522 7345. E-post marek406@
gmail.com

Müüa sõnnik, muld, liiv, killustik. Tel
5697 1079

Ohtlike puude aastaringne raie-, hooldus-
ja saetööd. Katuserennide puhastus. Tel
5551 2104, www.puuhooldaja.ee

Ohtlike puude langetamine. Tel 5663 2968,
5340 2068

Ostan 1-2-toalise korteri Tallinnas või Tal-
linna lähedal. Tel 5618 6948

Ostan Teie vana auto hea hinnaga. Tel
5695 5775

Ostan väga korraliku vähe kasutatud VAZ
sõiduauto. Tel 502 0700

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215, info@est-land.ee

Raid & Ko kinnisvara- ja õigusbüroo klien-
did soovivad osta kinnisvara Tallinna lähi-
piirkonnas. Info ja hindamine tasuta!
kadri@raid.ee. Tel 5661 1103, Kadri Allaste

Seinad soojaks ja tuulepidavaks termova-
huga, maja hind alates 600 €. www.therm.
ee, tel 5660 6010 "süste seinad soojaks"

Silvestal OÜ ostab hea hinnaga raieõigust,
metsamaad ja metsamaterjali. Tel
5308 8945, www.silvestal.ee

SKP Invest OÜ ostab metsakinnistuid üle
kogu Eesti ka koos hoonetega, hüpoteegiga,
kaasomandis või kaitsealal. Hinnapakumine
paari päeva jooksul, sobivusel kiire tehing.
Tel 508 0065, info@skpinvest.ee

Soodsaima hinnaga saematerjal – küsi
hinnapakumist parimsaematerjal@
mail.ee või 525 1520

Soovin osta vanemat mootorratast. Seisukord
ja kompleksus ei ole oluline. Võib pakkuda
ka ainult varuosasid. Tel 513 9893

Talvekartul koju. Tel 5665 2465

Telli Eesti lipud, mastivimplid ja lipumastid
e-poest www.lipuvabrik.ee

Veoteenus kaubikuga soodsalt. Tasu
kokkuleppel. Tel 5657 0407

Väikeveod kuni 2,5 t. Müüa killustikku, liiva,
mulda, sõnnikut, multši, kruusa, täitepinnast,
asfaldipuru ja freesturvast kohaletoomisega.
Tellija materjalide vedu. Tel 509 2936

Mida teha metsloomale otsasõidu korral?

Metsloomade teele jooksmine on liikluses üks eestlaste suurimaid hirme. Seesami poolt läbi viidud kindlustusriski uuringu andmetel kardab 70% eestlastest metsloomale otsasõitu ning 21% vastanutest on seetõttu ka liiklusõnnetusse sattunud.

Seesami kahjukäsitusjuhi Ly Jõhvik sõnul toimub loomadele otsasõite väga sageli ning sellega kaasnevad kahjud on suured. "Kahju suurus sõltub üldjuhul sellest kui suure loomaga kokkupõrge toimub. Keskmise kahju suurus jääb 2000 euro ringi, kuid on ka juhtunud, et põdraga kokkupõrke tagajärjel läks sõiduk mahakandmisele ning tekkinud kahju oli ligi 20 000 eurot," sõnas Jõhvik.

Ohutuse tagamiseks saab autojuht palju ära teha. "Oluline on looma märgates sõidukiirust vähendada või peatuda ning mitte looma signaali või kaugtuledega ehmatada. Vähem räägitakse aga sellest, et tuleb hoida pikivahet. Vastasel juhul on eesolevale looma tõttu pidurdanud autole tagant otsasõit vältimatu," selgitas Jõhvik.

Mida aga teha, kui kokkupõrge metsloomaga on juba toimunud? Seesami kahjukäsitusjuht Ly Jõhvik annab nõu:

- Kui on toimunud kokkupõrge metsloomaga, on esimese asjana vajalik vältida kahju suurenemist ja tagada üldine ohutus. Selleks peatage sõiduk ja lülitage sisse ohutuled. Ohutulede puudumisel või halva nähtavuse korral asetage teele ohukolmnurk.
- Kui õnnetuse tagajärjel on inimesed viga saanud, teavitage viivitamatult juhtunust häirekeskust numbril 112.
- Peale abi kutsumist tuleb

anda vigastatutele esmaabi. Kui selleks vajalikud oskused puuduvad, käituge vastavalt häirekeskuse korraldustele.

- Vigastatud loomast võib teada anda politseile, kuid õigem on maanteel hukkunud või vigastatud suuruluki (hunt, karu, ilves, metssiga, punahirv, põder või metskits) puhul teatada sellest Keskkonnainspektsiooni valvetelefonil 1313.

- Teel hukkunud või vigastatud väikeulukitest saab teatada maanteeinfokeskuse telefonil 1510, kust edastatakse info piirkonna teedevalitsusele. Linna või asula piires sõiduki alla jäänud või muul viisil hukkunud loomadest tuleks teatada kohalikule omavalitsusele.

- Kui käepärast on fotoaparaat või mobiiltelefon, on kasulik sündmuskohta ja sõidukit pildistada. Mets- või kariloomale otsasõidu puhul on kindlustusvõtjal kohustus tõendada loomale otsasõitu.

- Pärast juhtumi asjaolude fikseerimist võib sõidukiga sündmuskohalt omal jõul lahkuda, kui juht on täielikult veendunud, et sõidukiga liikumine on ohutu ega põhjusta sellele uusi vigastusi. Muul juhul tuleb sõiduki transportimiseks kasutada puksiirteenuse abi.

- Teavitage kindlustusandjat juhtunust esimesel võimalusel ning tegutsege vastavalt kahjukäsitlejate antud juhistele.

- Tasub teada, et liikluskindlustus ei hüvita teele jooksnud metsloomade poolt tekitatud kahju. Kahju hüvitatakse vaid kas-kindlustuse olemasolu korral ning mitmed kindlustusseltsid ei nõua metsloomale otsasõidu tõttu tekkinud kahjude korral kasko omavastutuse summa tasumist. | Seesam

KODUMAA KAPITALI
HOIU-LAENUÜHISTU

Kutsub sind kaasa mõtlema,
milline peaks olema üks õige
Eestimaine pank

Lisaks tutvustame Kodumaa Kapitali
ideed luua üheskoos Eesti inimestele
kuuluvat esimest Ühistupanka.

TULE, MÕTLEME KOOS!

Kiili Rahvamajas
25. novembril kell 18.00

Lisainfo: Kuido Karlson tel. 5657 3080
kuido.karlson@kodumaakapital.ee

Sügav kaastunne armsale
klassivennale ja tema perele
kalli isa ja abikaasa

TARMO
KEERBERGI
surma puhul.

Kiili gümnaasiumi 20. lend

Meie siiras kaastunne
Liile, Ottole, Hansule
ja lähedastele

TARMO
KEERBERGI
surma puhul.
Aime, Ants ja Arved
peredega

Reklaamipinna broneerimine ja
teadete edastamine
myyk@harjuelu.ee, tel 646 2214.

ECODECOR

MÖÖBLIDETAILID
KODU VÕI ETTEVÕTTE SISUSTAMISEKS OTSE TOOTJALT

VALMISTAME VASTAVALT
TEIE ANTUD MÕÖTUDELE

HEA TOOTE- JA
VÄRVIVALIK

ASTU LÄBI

Reti tee 16, Peetri · Tel: 646 5002 · info@ecodecor.ee · www.ecodecor.ee

Seoses töomahu suurenemisega pakub Harjumaa Ühinenud Meedia osalise tööajaga tööd

müügiassistendile

Tööülesanneteks reklaami müük ja kuulutuste registreerimine maakonnalehte Harju Elu ja vallalehtedesse. Kandidaadilt ootame: täpsust, head suhtlemisoskust, pingetaluvust, meeskonnatöö vaimu. Omal poolt pakume motiveerivat tasu koos müügiboonusena, töökohta kesklinna lähedases büroohoones heas meeskonnas, paindlikku töögraafikut. Kasuks tuleb varasem müügikogemus. Huvi korral saada oma CV aadressil ylo@harjuelu.ee. Täiendav info 631 1456.

HÜM

HARJUMAA ÜHINENUD MEEDIA

VIDEOVALVE!

Teie kodule, ettevõttele või maamajale ...

E-post: info@seccam.eu
Tel: +372 525 5363
E-pood: www.seccam.eu

TALLINNA KÜTTELADU
— KÕIKI KÜTTELADU MUUDAB NIME! —

**PUITBRIKETT, PELLETID
TURBABRIKETT, KIVISÜSI
KAMINAPUUD**

**TASUTA TRANSPORT
JA SOODSAD HINNAD!**

Tel 66 00 190, 51 36 999.
info@kytteladu.ee, www.kytteladu.ee
Pärnu mnt 139E/7, Tallinn.

Treeningud Kiili lasteaia spordisaalis, Lootuse tn 4!

E, N, kell 19.00-20.00 terapeutiline võimlemine, lisainfo Marit, 5330 0678

K, kell 19.00-20.00 zumba /tantsuline fitnessstreening/

K, kell 20.00-21.00 toning /lihas-vastupidavustreening/, oodatud ka mehed, lisainfo Marilin, mannikosu@hotmail.com, 5552 4995

1 treeningu hind 5 eurot

Põhjala Catering

Pakume nii cateringi täisteenust koos mööbliga kui peolaudade kojuvedu järgmistele üritustele:

- jõulupeod
- seminarid
- sünnipäevad
- pulmad
- grillpeod ja väliüritused

Meie köök asub Kose vallas, Tuhala vahetuses läheduses. Omame rohkelt inventari, peomööblit ja köögi-võimekust katta ka kõige suuremate ürituste toitlustusvajadused.

Lisainfo:

www.pohjalacatering.ee
info@pohjalacatering.ee
5343 5103

Alexela Kütusetakso toob Tallinna ja Harjumaa eramutele ning ettevõtetele ahjukütte mugavalt kohale!

Alates 1000. liitrist kohaletoomine tasuta!

Küsi hinnapakumist ja telli Kütusetakso:

hulgi@alexela.ee
Tööpäevadel kell 9-16:30
tel 6290 002, mob 5168 508
www.alexelaoil.ee

Kütad kodu üle 50 € eest kuus? Fikseeri elektri hind küttepaketiga!

Talv tuleb alati ootamatult! Kui Sa ei soovi kevadeni elektri hinna tõusu pärast väriseda, fikseeri hind Elektrumi küttepaketiga. Pakett on eriti kasulik, kui maksad elektri eest enam kui 50 eurot kuus ning Eesti Energia kliendina saad meilt kindlasti parema pakkumise!

Paketis tasuta kodutehnika kindlustus terveks aastaks! Sõlmi leping kohe aadressil www.elektrum.ee